

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Факультет філології

Кафедра слов'янських мов

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СОЦІОКУЛЬТУРА

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Польська мова і література та англійська мова»

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація (за наявності) 035.033 Слов'янські мови та література
(переклад включно), перша - польська

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні
кафедри слов'янських мов
Протокол №2 від “12” вересня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	СОЦІОКУЛЬТУРА
Викладач (-і)	к.ф.н. , доц. Щербій Наталія Олегівна
Контактний телефон викладача	+380967481193
Е-mail викладача	natalia.shcherbii@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очна
Обсяг дисципліни	90 годин/3.0 кредитів ECTS
Консультації	Консультації проводяться згідно з узгодженим графіком на навчальний семестр. Також консультації можливі в день проведення лекцій чи практичних занять, окрім того практикується залучення онлайн ресурсів за попередньою домовленістю.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Дисципліна «Соціокультура» складається з теоретичного та практичного курсу, в основу яких покладено опанування способів використання елементів культури та соціокультури в навчанні польської мови як іноземної; методів написання дидактичних матеріалів із залученням артефактів високої та популярної польської культури, історії, географії, літератури та ін. в такий спосіб, щоб студент чи учень познайомився, зрозумів та полюбив Польщу і поляків.</p>	

3. Мета та цілі курсу (в межах мети на цілей ОП)
<p>Курс має на меті озброїти майбутніх філологів-полоністів знаннями про:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) методи, що використовуються при вивченні польської культури серед іноземців в рамках дисципліни «Польська мова як іноземна»; 2) найважливіші пункти з історії, культури, історії, географії, музики, мистецтва, літератури, традицій Польщі та ін. <p>Завданнями цієї дисципліни є підготовка висококваліфікованого вчителя-полоніста, який здатний розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, а саме в діяльності, пов'язаній з організацією успішної польсько-української і українсько-польської комунікації, враховуючи міждисциплінарний характер навчально-виховного процесу.</p>
4. Програмні компетентності та результати навчання
<p><i>Загальні компетентності</i></p> <p>ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі філології та перекладу (лінгвістики, літературознавства, фольклористики та літературного краєзнавства) у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>ЗК 9. Здатність спілкуватися польською мовою.</p> <p><i>Фахові компетентності</i></p> <p>ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії польської мови.</p> <p>ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати польську, мову в усній і</p>

письмовій формах, у різних жанрово- стилевих різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 9. Усвідомлення засад і технологій створення, перекладу та редагування текстів різних жанрів і стилів польською мовою.

Результати навчання

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями польською та англійською мовами. Згідно з Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти (після складання іспиту) рецептивні навички мовлення з польської та англійської мови є на рівні С1 та продуктивні навички мовлення є на рівні В2. Вільно спілкуватися державною мовою усно й письмово, використовувати її для організації ефективної міжкультурної комунікації, у перекладі.

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію польської мови, англійської мови, української мови і польської, англійської, української та світової літератури, вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності, у тому числі - перекладача.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
практичні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / Вибірковий
4	Філологія	2	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Теми	Кількість годин		
	лекції	практичні	самостійна робота
Тема 1 Mitologia i folklor: baśnie i legendy polskie, mity i symbole, powiedzenia i przysłowia, przesady, sztuka i muzyka ludowa, grupy etniczne i etnograficzne.	2		4
Тема 2. Geografia, historia i krajoznawstwo w powiązaniu z wiedzą o kulturze i literaturze jako materiał lekcji ppjo: a. symbole państwowe (hymn, godło, flaga, orzeł biały) b. przegląd głównych wydarzeń historycznych ze szczególnym uwzględnieniem związanych z nimi dzieł sztuki i architektury; historia XX wieku jako	2		4

<p>czynnik ułatwiający rozumienie dzisiejszej Polski;</p> <p>c. główne obiekty geograficzne, parki narodowe, obszary szczególnej atrakcyjności turystycznej, rady dla osób oprowadzających wycieczki cudzoziemców – przykłady dzieł polskiego malarstwa pejzażowego.</p> <p>d. polityka i społeczeństwo; MNIEJSZOŚCI NARODOWE, POLONIA, emigracja polska, wyznania,</p> <p>e. znani Polacy, nobiliści, sylwetki wybitnych uczonych, artystów i pisarzy – językowa specyfika lekcji wykorzystujących biografie – kształtowanie poprawnego myślenia o przygotowaniu lekcji jpjo.</p>			
<p>Tema 3. Literatura piękna, jako źródło fabuły do kreowania materiałów rozwijających sprawność czytania; zajęcia warsztatowe; wybrane opowiadania B. Prusa w opracowaniach glottodydaktycznych; kształtowanie tekstów do czytania na poziomie B1-B2 ze wskazanych dzieł literackich. Przygotowanie do samodzielnego tworzenia tekstów z ćwiczeniami do swobodnego czytania.</p>	2		4
<p>Tema 4. Muzyczne i plastyczne ilustracje lekcji języka polskiego jako obcego: gry z wykorzystaniem dzieł plastycznych i utworów muzycznych; pieśni i piosenki</p>	2		4
<p>Tema 5. Przygotowanie cudzoziemców do odbioru polskiego filmu fabularnego: przebieg lekcji przygotowującej do odbioru treści filmu, ćwiczenia w tworzeniu materiałów poprzedzających projekcję, ćwiczenia w tworzeniu materiałów na lekcję omawiającą obejrzany film.</p>	2		4
<p>Tema 6. Kultura popularna jako materiał polonistycznego kształcenia cudzoziemców:</p> <p>Czy istnieje kanon polskiej kultury popularnej? - dyskusja;</p>	2		4
<p>Tema 7. Mitologia i folklor: baśnie i legendy polskie, mity i symbole, powiedzenia i przysłowia, przesady, sztuka i muzyka ludowa, grupy etniczne i etnograficzne.</p>		2	4
<p>Tema 8. Główne obiekty geograficzne, parki narodowe, obiekty zabytkowe, miejsca i obiekty kultowe, miejsca pamięci.</p>		2	4
<p>Tema 9. Znani polscy politycy, partie polityczne, wybory, MNIEJSZOŚCI NARODOWE, POLONIA, emigracja polska, wyznania.</p>		2	4

Тема 10. Polski teatr współczesny		2	4
Тема 11. OBYCZAJE, REALIA, ZAGADNIENIA SOCJOKULTUROWE polska obyczajowość: polskie święta i sposoby ich obchodzenia, polski kalendarz świąt, święta oficjalne i prywatne; życie codzienne Polaków (kuchnia polska, rodzina, dowcipy).		2	4
Тема 12. Kultura popularna jako materiał polonistycznego kształcenia cudzoziemców: subgrupy; język młodzieży		2	4
Тема 13. Polskie filmy popularne		2	
Тема 14. Polska muzyka popularna		2	
Підсумковий тест		2	
Разом годин за семестр	12	18	60
6. Система оцінювання курсу			
Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання здійснюється за національною і ECTS шкалою на основі 100-бальної системи (див. пункт 9.3. "Види контролю" Положення про організацію освітнього процесу та розробки основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (Редакція 7) Загальні 100 балів включають: 40 балів – підсумок роботи студента під час практичних занять 10 балів – самостійна робота (індивідуальні теми) 50 балів – підсумкова робота (колоквіум)		
Вимоги до письмової роботи	Концептуально конкретне й емпірично верифіковане висвітлення питань. Комплексна контрольна робота охоплює такі завдання: 1) 50 тестових завдань з усіх тем		
Практичні заняття	Письмові завдання з перекладу окремих документів. Оцінюються за п'ятибальною системою.		
Умови допуску до підсумкового контролю	- відвідування лекцій, відпрацювання усіх лекцій, на яких студент був відсутній; - здача колоквіуму на основі лекційного матеріалу; - активна робота під час практичних занять - отримання допуску до складання іспиту: мінімальна кількість балів – 25, максимальна – 50.		
7. Політика курсу			
1. <i>Письмові роботи</i> виконуються відповідно до теми практичних занять, зазначених у силабусі. 2. <i>Академічна доброчесність.</i> Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення 1 і			

Положення 2. Викладання навчальної дисципліни та взаємодія зі здобувачами освіти ґрунтуються на основі положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів освіти та педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, ПОЛОЖЕННЯ про запобігання академічному плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника та Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Ознайомитися з цими положеннями можна за посиланням:

<https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/> .

3. *Відвідування занять.* Пропуски семінарських занять відпрацьовуються відповідно до “Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом ректора № 309 від 19.05.2023р.). Порядок та організація контролю знань здобувачів фахової перед вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника», введено в дію наказом ректора № 417 від 03.07.2023 р.). Ознайомитися з цими положеннями можна за посиланням:

https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozgenia-pro-osp_7-redaksia.pdf

4. *Неформальна освіта.* Результати неформальної освіти зараховуються згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»

<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

Literatura podstawowa:

1. Cudaka R., Tambor J. Kultura polska. Katowice. 2023
2. Gieysztor A. Mitologia Słowian. Warszawa: Wydawnictwo UW, 2006: https://shron1.chtyvo.org.ua/Heishtor_Aleksand/Mitologia_Sowian_pol.pdf
3. Anna Butcher, Barbara Guziuk-Świca, A. Laskowska-Mańko, Bliżej Polski. Wiedza o Polsce i jej kulturze. Wyd. UMC-S, Lublin 2003;
4. Kultura w nauczaniu języka polskiego jako obcego. Stan obecny – programy nauczania – pomoce dydaktyczne, pod red. W. Miodunki, Kraków 2004.
5. Przemysław E. Gębał, Realia i kultura w nauczaniu polskiego jako obcego. [w:] Lipińska E., Seretny A. (red.) Z zagadnień dydaktyki języka polskiego jako obcego, Kraków 2006, ss. 205-242.
6. Kultura popularna w nauczaniu języka polskiego jako obcego. Materiały z konferencji naukowej, pod red. Piotra Garnarka i Piotra Kajaka. CJPiKPdC POLONICUM, Warszawa 2012
7. Grzegorz Rudziński, Rola polonisty w promocji języka i kultury polskiej jako zadanie interdyscyplinarne, [w:] Promocja języka i kultury polskiej w świecie, pod red. Jana Mazura. Lublin 1998, ss. 57-62.
8. Strona internetowa Instytutu Adama Mickiewicza: www.culture.pl
9. Kanon kultury w nauczaniu języka polskiego jako obcego. Materiały z konferencji naukowej, pod red. P. Garnarka i in. CJPiKPdC POLONICUM, Warszawa 2010;
10. Tambor A. Nowa polska półka filmowa. Katowice 2018.
11. Górnicka-Zdziech I. Polska mozaika filmowa. Warszawa 2020.
12. Achtelik A., Intersemiotyczność a nauczanie kultury polskiej, w: Mój warsztat metodyczny na początku XXI wieku. Materiały XI międzynarodowej konferencji naukowo-dydaktycznej, Wrocław 2002, s. 7-12.
13. Achtelik A., Z wybranych zagadnień kultury polskiej – uwagi na marginesie, w: Sztuka czy rzemiosło? Nauczyć Polski i polskiego, red. A. Achtelik, J. Tambor, Katowice 2007.

14. Dobesz U., Spacery po Wrocławiu. Materiały do popularyzacji wiedzy o kulturze polskiej dla cudzoziemców, w: Inne optyki. Nowe programy, nowe metody, nowe technologie w nauczaniu kultury polskiej i języka polskiego jako obcego, red. R. Cudak, J. Tambor, Katowice 2001, s. 400-405.
15. Garncarek P., Problem aktualizacji wiedzy o kulturze w nauczaniu języka polskiego jako obcego, w: Acta Universitatis Lodzianis. Kształcenie polonistyczne cudzoziemców, nr 10, Łódź 1998, 209-215.
16. Górecki M., Kozieja-Ruta D., Paprotna A., Elementy kultury języka w nauczaniu języka polskiego jako obcego na poziomie średnio zaawansowanym, w: Acta Universitatis Lodzianis. Kształcenie polonistyczne cudzoziemców, nr 10, Łódź 1998, 61-71.
17. Jelonekiewicz M., Kanon kulturowy i kompetencja socjokulturowa w opisie kompetencji językowej potrzeby certyfikacji znajomości języka polskiego jako obcego, w: Inne optyki..., s. 504- 507.
18. Samanta Busiło, Katarzyna Duda, Marta Koperska, Marlena Olechowska, Agata Roćko Ryby żaby raki. Scenariusze lekcji dla uczniów w klasach IV-VIII. Instytutu Badań Literackich PAN 2023

Literatura uzupełniająca:

1. Christian Parma, Wojciech Gielżyński, Polska. Wyd. Parma Press, Warszawa, Marki 2003.
2. Grzegorz Rudziński, Polska. Dziedzictwo narodowe. Wyd. Parma Press, Marki 2008.
3. Największe atrakcje turystyczne Polski. Interaktywny przewodnik. Wyd. Pascal, wyd. Bertelsmann Media Sp. z o.o. Warszawa 2007.
4. Koper S., Dzieje Polski i świata. Kalendarium. Warszawa 2006.
5. Fabjański P., Polska, najpiękniejsze miejsca: 23 parki narodowe. Poznań.
6. Kino po polsku (numer monograficzny), „Postscriptum” 2003, nr 1-2 (45-46).
7. Dzieje kina polskiego, w: Kino ma 100 lat, red. J. Rek, E. Ostrowska, Łódź 1998, s. 185-263.
8. Wybór opowiadań do ćwiczenia preparacji tekstów, np.: Nowakowski Z., Przyladek dobrej nadziei. Wyd. Literackie, Kraków 1973.; Żuławski M., Opowieści mojej żony. Wyd. Literackie, Kraków 1975.
9. Strony internetowe odnoszące się do poszczególnych zagadnień krajoznawczych, a szczególnie: www.krakow.pl ; www.lodz.naszemiasto.pl ; www.parkinardowe.edu.pl ; www.zamki.pl ; www.kanon.pttk.pl

Викладачі _____